

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ»
підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина», «228 Педіатрія»
5 рік навчання

Програма вивчення дисципліни «Професійні хвороби» складена відповідно до: освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія». Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою Організації навчального процесу (ЄКТС).

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них				Рік навчання (семестр)	Вид контролю
	Всього	Аудиторних		СРС		
		Лекцій	Практичних занять			
Назва дисципліни: Професійні хвороби	1,0 кредит ECTS/ 30 год.	6	14	10	V курс (IX або X сем.)	залік

Програма з «Професійних хвороб» на 5 курсі передбачає вивчення основ професійних хвороб, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, професійного маршруту, клініки, діагностики, лікування та профілактики основної та найбільш розповсюдженої професійної патології.

Орієнтовна тривалість практичних занять – 2,0 години. Студенти беруть участь у діагностично-лікувальному процесі пацієнтів під керівництвом викладачів кафедри. Також передбачено оволодіння/ознайомлення з процедурами, що найчастіше застосовуються в практиці внутрішньої медицини. Практичні заняття, клінічні обходи з асистентами, доцентами та професорами кафедри є основною частиною цього курсу.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів.

Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи розкривають проблемні питання відповідних розділів професійних хвороб. У лекційному курсі максимально використовуються дидактичні засоби (мультимедійні презентації, слайди, навчальні відеофільми, демонстрація тематичних хворих). Лекційний та практичний етапи навчання студентів складаються, переважно, таким чином, щоб лекції передували відповідним практичним заняттям.

Практичні заняття проводять на клінічних базах кафедри. Методика організації практичних занять з внутрішньої медицини передбачає необхідність:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх ушпиталення, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги;
- сформувати у студента, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення упродовж навчання і професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного на першому занятті відповідного модуля необхідно надати студенту детальний план роботи в клініці та забезпечити умови для його реалізації. Цей план повинен включати:

- дослідження, які має засвоїти студент (або ознайомитись);
- алгоритми (протоколи) обстежень, встановлення діагнозу, лікування, профілактики відповідно до стандартів доказової медицини;
- курацію пацієнтів, яку має здійснювати студент упродовж вивчення дисципліни;
- доповіді історії хвороби пацієнта у навчальній групі, на клінічних обходах, практичних конференціях.

Курація пацієнта передбачає:

- 1) з'ясування скарг хворого, анамнезу хвороби та життя, професійного маршруту, проведення опитування за органами та системами;
- 2) проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів/синдромів хвороби;
- 3) аналіз результатів лабораторного та інструментального дослідження;
- 4) встановлення діагнозу;
- 5) призначення лікування;
- 6) визначення заходів первинної та вторинної профілактики;
- 7) доповідь результатів обстеження хворого командою студентів у навчальній групі, розбір під керівництвом викладача правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, призначеного обстеження, лікувальної тактики, оцінки прогнозу та працездатності, профілактики.

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

1) контролю початкового рівня знань за допомогою тестових запитань, складених у форматі запитання з 5 варіантами відповіді, з яких 1 – правильна та перевірки робочих зошитів;

2) ведення 1-2 хворих із хворобами та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;

3) розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються під час діагностики і проведення диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;

4) контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями.

Студентам рекомендується вести протоколи (карта хворого), в які необхідно вносити короткі відомості про хворих, обстежених під час практичного заняття, діагноз, план обстеження та призначене лікування.

Самостійна та індивідуальна робота студентів є складовою частиною навчальної діяльності і входить до кредитів ЄКТС кожного модуля та дисципліни в цілому. Вона включає:

- підготовку до практичних занять;
- виконання і захист ІСРС (доповідь реферату на практичному занятті; доповідь на клінічних конференціях баз кафедр; написання тез, статей; огляд наукової літератури за темами);
- підготовку і написання карти хворого за темою заняття;
- оволодіння практичними навичками;
- підготовку до підсумкового контролю;
- написання робочого зошита за темою заняття.

Кафедра внутрішньої медицини має право вносити зміни до навчальної програми у межах до 15,0 %.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті, засвоєння змістових модулів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тестові завдання, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок і медичних маніпуляцій.

Підсумковий контроль складається на останньому практичному занятті викладачу кафедри відповідно до графіка, затвердженого на навчально-методичній нараді кафедри. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих модулів.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити оцінку з дисципліни, по завершенню вивчення дисципліни, навчальним планом передбачено термін для перескладання.

Організація навчального процесу має забезпечити участь студентів у веденні не менше, ніж 2/3 стаціонарних пацієнтів. Якщо немає можливості забезпечити курацію пацієнтів із хворобами за темою заняття, студенти заповнюють карти хворих із хворобами відповідної теми. Необхідність написання такої історії визначається асистентом/доцентом (відповідальним за навчально-методичну роботу) на основі щотижневого перегляду інформації щодо наявності відповідних хворих у відділах.

Щоденні протоколи огляду студентами пацієнтів надаються доценту/асистенту для контролю. Доценти/асистенти слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в наступних областях: розпитування хворого, клінічне обстеження, усна доповідь, прийняття діагностичних рішень та визначення лікувальної тактики (критичне мислення), заповнення документації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностика, лікування професійних хвороб та профілактика порушення функцій у процесі трудової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна "Професійні хвороби" ґрунтується на вивченні медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної та біологічної фізики, патофізіології, патоморфології, фармакології, гігієни та екології, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я, пропедевтики внутрішньої медицини, внутрішньої медицини, фтизіатрії, дерматології, венерології, психіатрії, наркології, оториноларингології, акушерства і гінекології, неврології, травматології і ортопедії, й інтегрується з цими дисциплінами.

Мета вивчення професійних хвороб – кінцеві цілі – встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни.

Кінцеві цілі дисципліни:

- Проводити обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш поширені професійні хвороби.
- Аналізувати результати санітарно-гігієнічної характеристики умов праці щодо наступної діагностики професійної хвороби.
- Проводити диференціальну діагностику між вірогідним професійним та іншими професійними чи непрофесійними хворобами, що мають спільні клінічні симптоми та формулювати клінічний діагноз.
- Складати план лікувальних заходів у випадку гострих та хронічних професійних хвороб за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Володіти принципами проведення професійного відбору, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Розробляти план диспансеризації хворих.
- Проводити санітарно-гігієнічні та медико-профілактичні заходи щодо попередження виникнення професійних хвороб та наростання їх тяжкості.
- Розв'язувати питання експертизи працездатності та працевлаштування за наявності професійних хвороб.
- Встановлювати залежність виявленої хвороби від умов праці.
- Інтерпретувати клініко-лабораторні результати досліджень різних професійних хвороб.